

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265
Fax
(0320)-265260
E-mail
provincie@Flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

De Raad van de gemeente Urk

Postbus 77
8320 AB URK

Verzenddatum Bijlagen Uw kenmerk

Ons kenmerk
3180833

Onderwerp
Toezichtbrief IBT FT (meerjaren)begroting 24-27 Urk

Geachte leden van de raad,

Inleiding

Met deze brief informeren wij u over de financiële toezichtvorm 2024 en de overige toezichtbevindingen, die voortvloeien uit de bestuursovereenkomst IBT (Interbestuurlijk Toezicht) FT (Financieel Toezicht). Uw college ontvangt een kopie van deze brief.

Onze aandacht in deze gaat uit naar:

- de naleving van de afspraken convenant IBT FT;
- de jaarrekening inclusief de bevindingen van de accountant;
- de begrotings-, schuld- en weerstandspositie o.b.v. de begroting.

Bestuursovereenkomst IBT FT

Het IBT FT maakt onderdeel uit van de bestuursovereenkomst IBT 2019 (verlengd tot april 2024). Het doel van de bestuursovereenkomst IBT FT is het verbeteren van de verslaggeving vanuit het college aan de raad over de financiële positie, waardoor het horizontale toezicht van de raad wordt versterkt en het verticale toezicht vanuit de provincie op afstand kan plaatsvinden.

Jaarrekening en accountantsverslag

De accountant heeft een goedkeurende controleverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid afgegeven over 2022. De raad heeft de jaarrekening vastgesteld en aan GS tijdig voor de aanlevertermijn aangeleverd (15 juli 2023).

Uw gemeente heeft in 2022 een positief saldo na toevoegingen en onttrekkingen aan reserves van ca. € 5,9 mln. gerealiseerd. Als voornaamste oorzaken worden genoemd een hoger accres in de algemene uitkering van het gemeentefonds, lagere onderhoudslasten en lagere lasten sociaal domein.

Het structureel saldo over 2022 na toevoegingen en onttrekkingen aan reserves is met ca. € 4,5 mln. tevens positief.

Begrotingspositie

Uw raad heeft de (meerjaren)begroting 2024-2027 vastgesteld en tijdig ingezonden naar GS (voor 15 november 2023).

Ontwikkelingen ten aanzien van de financiële positie van gemeenten:

- Het besluit over de herijking van het gemeentefonds is vanaf 2023 van toepassing. Tot en met 2025 is het ingroeipad gemaximeerd (tot € 37,50 per inwoner). De verdere implementatie van het nieuwe verdeelmodel is afhankelijk van de evaluatie eind 2025;
- De opschalingskorting is vanaf 2015 aan de gemeenten opgelegd. De oploop (groei) van de opschalingskorting is tijdelijk geschrapt vanaf 2020 t/m 2025. Op basis van de circulaire wordt de opschalingskorting vanaf 2026 weer conform voorheen opgenomen;
- Er is nog geen definitief besluit genomen hoe het vervallen van de wijze van financieren van het gemeentefonds ("trap op, trap af" systematiek) vanaf 2026 wordt opgevangen. Het overleg met het Rijk is nog gaande om tot een (eventuele) oplossing te komen. De volumeontwikkeling van het gemeentefonds wordt vanaf 2027 gebaseerd op een historisch 8-jaars gemiddelde van het BBP (Bruto Binnenlands Product), waardoor grote jaarlijkse schommelingen worden vermeden;
- Gemeenten mogen (vooralsnog) in de jaarschijven 2026 en 2027 de middelen, zoals die in de Hervormingsagenda Jeugd zijn afgesproken, als structurele en reële raming meenemen in hun meerjarenraming. Bij het uitblijven van een structurele oplossing in de meicirculaire 2024 zal deze richtlijn worden heroverwogen;
- Verder zijn er mogelijk komende jaren nieuwe bezuinigingen vanuit het Rijk in aantocht met druk op algemene uitkering.

Uw gemeente heeft in de (meerjaren)begroting:

- De septembercirculaire als basis genomen (evenals voorgaand jaar);
- De begroting gecorrigeerd voor de inflatie conform de indexering van het CPB.
- De financiële effecten van invoering van het herijkte verdeelmodel van de algemene uitkering verwerkt binnen het financieel perspectief. Uw gemeente is voordeelgemeente herijking gemeentefonds;
- De OZB gecorrigeerd voor inflatie en areaal.
- De middelen jeugdzorg van het Rijk geraamd conform de landelijke afspraken;
- De incidentele en structurele lasten en baten apart gespecificeerd en toegelicht.
- Het advies van de VNG, om voor 2024 en 2025 een reëel structureel sluitende en voor 2026 en 2027 een realistische begroting vast te stellen, opgevolgd.

Uw (meerjaren)begroting 2024-2027 vertoont een structureel reëel evenwicht in de jaren 2024 en 2025. Vanaf 2026 is echter sprake van een structureel reëel tekort.

Schuldpositie

De schuldpositie is in 2022 neutraal (ca. 97%), maar zal in het financieel perspectief toenemen tot ongunstig (ca. 150%) als gevolg van de liquiditeitsbehoefte door de investeringen in de groei van Urk.

Weerstandspitatie

De solvabiliteitsratio (BBV) van uw gemeente bedroeg in 2022 30% (neutraal) en neemt komende jaren licht af tot ca. 24%.

De weerstandsratio voor financiële risico's is, afgaande op uw risico-inschatting, ruim voldoende (ca. 2,3 ultimo 2024).

De grondratio (investering in het grondbedrijf als percentage van de totale baten) bedraagt in 2022 ca. 66%. Ook op de langere termijn blijft het niveau van de grondratio ongunstig. Dit komt met name door de investeringen in de Port of Urk en de Zeeheldenbuurt.

Conclusie en toezichtregime IBT FT 2024

Uw (meerjaren)begroting 2024 – 2027 is structureel tot en met 2025 in evenwicht. Vanaf 2026 is sprake van een structureel tekort, hetgeen tijdig aandacht vraagt.

Urk valt voor het komend jaar, met inachtneming van art. 203 van de Gemeentewet, onder repressief toezicht. Op basis van de bestuursovereenkomst IBT FT wordt de kleur oranje toegekend als gevolg van het structurele tekort vanaf 2026.

Dit betekent dat uw begroting 2024 en bijbehorende begrotingswijzigingen geen goedkeuring van het college van GS behoeven. Het reguliere jaarlijkse bestuurlijk overleg IBT FT wordt voortgezet.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,

de secretaris,

de voorzitter,